

Фестивал на етносите и националните общности в Млада Болеслав

На 14 септември, за пети път Фестивалът на културите събра всички общности в парк „Изложбен център“ (Vystavište). Една чудесна инициатива на Комисията за интеграция на чужденците и СРПС – Център за интеграция, със спонсорството на „Шкода“. За тези 5 години събитието се разви и доби голяма популярност сред местното население, което посещава Фестивала, за да се докосне и запознае отблизо с всички култури на общностите, които населяват и работят в региона на Млада Болеслав.

Във Фестивала участваха доброволци от 13 общности, представители на: Словакия, Турция, Кралство Тонга, Украйна, Виетнам, Полша, Монголия, Молдова, Тайланд, САЩ, Индия, Камбоджа и България, всеки от тях разполагаше със свой щанд. Отделно бяха разположени щандовете на организаторите и на двата центъра за чужденци: СИС и СРПС.

По статистика на Кметството, 40% от населението в Млада Болеслав са чужденци. Затова местното ръководство се стреми да ги интегрира в обществения живот на града и чрез запознаване с техните култури, както с образователна цел, така и чрез различни мероприятия с цел приобщаването им като част от общността в града.

В качеството ми на представител и говорител на българската общност в Млада Болеслав, организирах тазгодишната ни добра подготовка. Много ни помогна Лена Йотова, социален работник в Центъра за чужденци, благодарение на която успяхме да намерим помещение за това. Подписахме договор за безплатно ползване на територията на читалище „Клементинка“ за няколко срещи, включващо конферентна зала, кафене, танцова зала и прекрасен двор.

Очаквах, че ще се включат много хора с желание да играят хора не само за Фестивала, но и за постоянно при тези прекрасни условия, но, за съжа-

ление, нямаше достатъчно желаещи.

За Фестивала на културите се включиха около 12 доброволци – хора с качества, на които можех да разчитам. Само с три срещи уточнихме с какво ще се представим.

Събрахме от всеки така необходимата инвестиция за закупуването на храната за представянето ни и всеки пое някакъв ангажимент. Потренирахме хората и бяхме готови.

Благодарим и на Александър Вакашински от Либерец и Величка, които също се включиха с финансови средства, но не можах да присъстват на събитието. Голяма услуга със собствени носии направи Елен, като облекче три доброволки, които си няхаха. Така че изпълнихме изискването за минимум 5 носии за представянето ни – общо участвахме с 10 носии.

В деня на Фестивала заехме мястото си на определения щанд. Зад него застанаха красивите ни деца Орлин

Българското представяне на сцена

Г-жа Сзабова, г-н Илиан Иванов и г-жа Ирена Ангелова

и Симона, които стояха през целия ден и не се умориха от непрекъснатия контакт с минаващите. Те знаят перфектно чешки език, защото са родени тук, но са възпитавани във всичко българско и родно. За тях не беше проблем да обясняват за всичко, което минаващите ги питаха. Връзваха

на ръчичките на децата мартенички – гривни, които подготвихме за здраве, любов и против зли очи и ги ароматизираха с мускалчета – аромати на българската роза. Възрастните и те с удоволствие приемаха същите неща и ни хвалеха.

Всички участници се бяха подготвили прекрасно и богато, и по различен начин. Личеше си, че са имали дълга преварителна подготовка и желание да впечатлят публиката с подбрани сувенири и пъстри носии. Бе приказно да видиш цялата дъга от колоритни общества, а и музикалните им програми след това.

Сутрешната програма започна от 9:00 и продължи до 12:00 часа. Беше

Българският щанд бяхме украсили богато, с традиционни сувенирни предмети, продукти от българска роза, менче със здравец и пано от мартеници. Бяхме закачили много табла, представящи традиционните занаяти и най-живописните места за посещение в България. В центъра бяхме сложили голяма снимка на малката Нати, която определихме за символ за нашия фестивал. Тя е на шест години и вече е ученичка в първи клас в чешко училище. Говори свободно чешки и български език. Научи се да играе право хоро. Останалите хора са й още трудни, но тя не се отказва. Нати е по-малкото дете в семейство на баща – българин и майка – словачка. Заедно с брат й Илиан са възпитавани във всичко българско и родно, и да знаят българските традиции и фолклор.

Изложихме на щанда и книгата на Стефан Иванов с неговите скици на коли, рисувани с молив и пресъздаващи историята на Laurin & Klement до наши дни.

Майстор на повечето мостри-мартеници на таблото е Миглена. Връчих й преждата с куката и за много кратко време изплете красиви мартенички... Не можа да показва дълго изкуството си. Наближаваше времето за нашата програма на сцената с танца ни – хоро. То

реване със сладко от рози, локумени вафли и локум. Храната трябваше да стигне за повече от хиляда души преминаващи, а това беше нелека работа за всички. Тук благодаря за работата на Иван и Андрей. Доста се поизпопитаха на скарата.

За останалите работата също беше напрегната. Всичко трябваше да се нарязва на малки хапки в плата, подходящо украсени и поднесени на щанда. Бързо свършваха и отново, и отново трябваше да подготвяме нови плата. Здравка донесе в глинен гювеч традиционния варен боб, с който ни изненада, но и той бързо свърши.

Дойде ред за нашето участие на сцена. Представихме: българската роза като символ на България и в какво намира приложение; традицията – как посрещат българите с питка с мед и сол. Пригответената питка предложихме в края на програмата ни на публиката; символиката на здравеца в нашите традиции; българската носия, с която се играе нашето хоро.

Танцът и музиката, която го съпровожда, наистина привлече хората и те се включиха. Изви се дълго хоро, а нашият байрактар няма равен – Николай е едър, снажен българин и байрактър много му отиваше. Пък и е добър танцьор.

Деца и възрастни наскачаха на нашето хоро и нямаше значение че не знаеха стъпките, бяха щастливи и омагьосани от ритъма на хорото и живеца в музиката. Не искаха да свърши, но това бе краят на програмата.

Може би точно това ни кара нас, българите, да се чувстваме толкова горди в чужбина, когато чуем нашата си фолклорна музика и се хванем на хоро... Независимо къде... Пред изумените погледи на хората... Правят ни снимки или видео... Харесва им... И започват да ръкопляскаат...

А българинът...? На него душата му сияе... Изпълва се със страхотна емоция... Изпълва тялото си... Бузите стават алени... И се чувства щастлив, че носи българското в себе си...

И това му стига!

А за нас, доброволците, остава за пореден път един красив спомен и дълбока емоция, която ще ни държи дълго след това. ♦

Родното хоро и музиката привлякоха публиката и тя се включи в танца

Миглена – майсторката на мартеничките

предназначена за децата от училищата с образователна цел. Следобедната програма започна от 14:00 и продължи до 18:00 часа. Беше предназначена за възрастни и общностите се представиха с традиционни ястия, подготвени на малки хапки, които гостите опитваха и оценяваха.

за пореден път привлече възрастни и деца, които тичаха към нас, за да се хванат за ръце и се мъчеха да схванат стъпките на танца ни.

На следобедното си представяне българската общност предложи нашите си кебапчета и кюфтета, българската ни лютеница, баница,